

**VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD
Plenaire Vergadering
Agenda**

Vrijdag 10 juni 2022 vanaf 9u30

Brussels Hoofdstedelijk Parlement - Lombardstraat 69 - zaal 201

1. Interpellatie (R.v.O., art. 61)

- Interpellatie van mevrouw Els Rochette tot mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de hervorming van de buitenschoolse opvang

2. Samengevoegde vragen om uitleg en actualiteitsvragen (R.v.O., art. 59, 6, b)

- Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende proefprojecten in de strijd tegen het lerarentekort in Brussel
- Vraag om uitleg van de heer Pepijn Kennis aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het ondersteunen van het maatschappelijk waardevolle beroep van leraar
- Actualiteitsvraag van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de recente berichten over het snel stijgend leerkrachtekort in Brussel en de grotere uitstroom in verhouding tot de rest van Vlaanderen
- Actualiteitsvraag van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het lerarentekort in Brussel
- Actualiteitsvraag van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het lerarentekort
- Actualiteitsvraag van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over het lerarentekort in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

3. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het aantal kinderen met zorgnoden in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

- Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het organiseren van de komende examenperiode in onze Nederlandstalige scholen in Brussel
- Vraag om uitleg van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over maatregelen voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met een leervoorsprong
- Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid en aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de problematische Nederlandskundigheid en de personeelsproblemen in de kinderopvang
- Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de beoogde inkanteling van bepaalde diensten van de Franse Gemeenschapscommissie in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de impact daarvan op de VGC
- Vraag om uitleg van de heer Pepijn Kennis aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende het participatief tot stand komen van het Brusselse Armoedebestrijdingsplan

Datum van indiening: 1 juni 2022

Interpellatie van mevrouw Els Rochette tot mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp: Hervorming van de buitenschoolse opvang

Voor zeer veel Brusselse ouders is opvang voor of na de schooluren cruciaal om het gezinsleven te kunnen combineren met een job of andere taken. In een goed georganiseerde opvang kunnen kinderen zich uitleven, bijleren of ontspannen.

Er zijn vandaag verschillende types opvang voor of na de schooluren. Er is een aanbod dat door de scholen zelf wordt georganiseerd. Er is het buitenschools aanbod dat tot voor kort gesubsidieerd werd door Kind en Gezin, de Initiatieven Buitenschoolse Opvang (IBO). Daarnaast zijn er natuurlijk ook nog andere vormen, zoals lessen in een academie of in de sportclub. Tussen deze opvanginitiatieven bestaan er aanzienlijke verschillen naar beschikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit.

De recente Cartografie kinderopvang heeft het over 1.223 IBO-plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze zijn ongelijk verdeeld maar halen nergens zelfs maar bij benadering de Brusselnorm van 30 % dekking. Over het aantal ‘binnenschoolse’ opvangplaatsen zijn niet meteen cijfers voorhanden maar dat zal alvast een pak hoger liggen. De IBO-sector is dus relatief klein op een schoolpopulatie in het Nederlandstalig onderwijs van 55.000 leerlingen.

IBO's kunnen dankzij de subsidiëring veel meer begeleiders inzetten per kind, wat ‘kwalitatieve’ opvang mogelijk maakt, hetgeen natuurlijk niets afdoet van de inspanningen van de scholen die zelf opvang organiseren.

Ook de betaalbaarheid verschilt. Bij de IBO's wordt de prijs duidelijker afgebakend om kwetsbare kinderen te bereiken. Bij de ‘binnenschoolse’ opvang is het beeld meer afhankelijk van de lokale context, maar ligt de prijs vaak hoger. Piet Vandermot, voormalig directeur scholengroep Sint-Goedele Brussel hekelde in een open brief in september 2019 deze ongelijke behandeling.

Bij IBO's speelt soms ook het Mattheuseffect aangezien er telefonisch moet ingeschreven worden, zoals ook aangehaald bij de bespreking van de Cartografie.

En zoals andere sectoren kampt de voor- en naschoolse opvang ook met een personeelstekort. Het beroep wordt te weinig gewaardeerd en IBO's zijn vaak afhankelijk van moeilijk in te vullen Geco-profielen.

Dit alles om te duiden dat de opvangsector haar uitdagingen kent. Daar komt nu een nieuw decreet bij dat begin mei gestemd werd in het Vlaams Parlement. Deze hervorming moet een aantal van de vermelde knelpunten oplossen maar roept ook vragen op.

Het decreet heeft als doel de verschillende vormen van opvang te integreren of stroomlijnen en de kwaliteit overal te verhogen. Daarnaast geeft het decreet de regie ook aan de lokale besturen, in Brussel aan de VGC.

Uit de bespreking van de Cartografie bleek dat er onzekerheid leeft over deze hervorming. Coördinatoren weten niet goed waar ze aan toe zijn, en hebben het over een tekort aan omkadering, ondersteuning en opleidingsmogelijkheden voor het personeel.

Daarnaast is het ook onduidelijk hoe een ‘integratie’ gefinancierd kan worden, wetende dat bv in Brussel de beschikbare middelen voor de IBO's maar een klein deel van de schoolpopulatie dekken. Betekent een integratie dan dat de lat overall lager gelegd wordt of dat er extra middelen komen om over al de IBO-omkadering te kunnen garanderen?

Het is duidelijk dat de VGC wil inzetten op de buitenschoolse na- en voorschoolse opvang. Dat blijkt uit het meerjarenplan en uit de laatste beleidsverklaring waar u zei: *“Er komen nieuwe initiatieven inzake buitenschoolse kinderopvang in Brussel. Zo zorgen we voor een toegankelijker, beter gespreid aanbod van kwaliteitsvolle, naschoolse tijd. Hiertoe zullen we het aanbod aan opvang versterken, lokale samenwerking stimuleren en werken rond kwaliteitsvolle opvang in de Initiatieven voor Buitenschoolse Opvang (IBO) en de scholen.”* Wij zijn dus zeer benieuwd naar een stand van zaken in dit opvangaanbod dat zo cruciaal is voor veel Brusselse gezinnen.

Vandaar mijn vragen:

- Hoeveel plaatsen in de IBO's zijn er vandaag in Brussel? Hoe evolueert dat aantal? Hoeveel weigeringen zijn er? Heeft u zicht op het aantal ‘binnenschoolse’ opvangplaatsen en hun kostprijs?
- Hoe ziet u de toepassing van dit nieuwe decreet in Brussel? Kan u toelichten welke (regie)rol de VGC inneemt in het nieuwe beleidskader? Welke timing is er voorzien voor de implementatie van het nieuwe systeem? Zijn er qua bereik van de opvang specifieke doelen? Hoe verloopt het overleg met de lokale besturen en vzw's die betrokken zijn?
- Is er duidelijkheid over de budgetten die gekoppeld worden aan deze hervorming?
- Hoe zal de integratie verlopen van de IBO's en andere vormen van opvang, een van de pijlers van de hervorming? Hoe wordt vandaag al gewerkt aan een betere afstemming in Brussel, zoals in het meerjarenplan vooropgesteld?
- Welke strategie is er om in Brussel het aantal opvangplaatsen (IBO of een nieuw soort geïntegreerde plaatsen) te verhogen?
- Heeft u duidelijkheid over de kwaliteitseisen in het nieuwe beleidskader? En hoe verhoudt zich dat tot de budgetten? Moet men het voorlopig doen met dezelfde enveloppe en hoe is dan een verbreding van de kwaliteit, mate van ondersteuning per kind, mogelijk? Of wil men net meer kinderen per begeleider, ook al zijn daar in de sector van de kinderopvang net zeer veel bedenkingen bij?
- Heeft u zicht op het personeelstekort in de IBO's maar bv. ook voor opvangbegeleiders in de scholen? Vindt men voldoende geschikte Geco-profielen? Wat kan de VGC doen om het beroep aantrekkelijker te maken?

Els Rochette

Datum van indiening: 13 mei 2022

Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Proefprojecten in de strijd tegen lerarentekort in Brussel

Mijnheer het collegelid,

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts kondigde aan dat volgend schooljaar zo'n 30 Vlaamse scholen (15 basisscholen en 15 middelbare scholen) "proeftuinen" zullen worden. Bepaalde regels kunnen er versoepelen, zodat er ruimte is om te experimenteren in de strijd tegen het lerarentekort.

In *De Morgen* werden een aantal maatregelen voorgesteld door directies en experts, zoals een opleiding 'on the job', de inzet van onderwijscoaches en onderwijsassistenten, het inschakelen van gepensioneerde leerkrachten, de hertekening van het schoollandschap en het snoeien in het papierwerk.

Vandaar dat ik u graag volgende vragen stel:

- Welke aanvullende maatregelen of omkadering bestudeert u om deze maatregel bekender te maken bij schoolbesturen of hen te begeleiden in een eventuele kandidaatstelling? Welke middelen trekt u hiervoor uit?
- Wanneer zat u laatst samen met de actoren uit het veld over de problematiek van het lerarentekort? Zijn er bepaalde van de pistes die naar voren geschoven worden die zij ook naar voren brachten of zijn er eventuele andere pistes die niet vermeld werden waar vraag naar is? Op welke manier heeft u de conclusies uit dit overleg meegenomen naar de bevoegde Vlaamse minister?
- Bent u op de hoogte van het INTRO-project in Gent (INloopTRaject Onderwijs), een samenwerkingsproject tussen Gentse scholen en de VDAB? Welke conclusies trok u uit dit project en bestudeert u een gelijkaardig project binnen Brussel? Bent u hierover eventueel reeds in gesprek met de Brusselse minister bevoegd voor Werk? Welk tijdsplan hebt u voor ogen en welke middelen trekt u hiervoor uit?
- Wanneer was u laatst in gesprek met de bevoegde minister omtrent het lerarentekort en bent u betrokken in de ontwikkeling van dit plan? Hebt u tijdens het overleg met de Vlaamse Regering de invoering en noodzaak van een Brusseltoelage of stadspremie aangekaart? Indien dit niet het geval is, wanneer starten de onderhandelingen?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening: 30 mei 2022

Vraag om uitleg van de heer Pepijn Kennis aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Het ondersteunen van maatschappelijk waardevolle beroep van leraar

Geacht collegelid,

De Brusselse Burgerassemblee, een groep van 45 toevallig uitgelote Brusselaars, heeft zich gedurende enkele maanden over werkgelegenheid en tewerkstelling in Brussel gebogen. Ze zocht antwoord op de vraag: "Hoe kunnen we elke Brusselaar toegang geven tot een gepast en waardevol werk?". Na zich te informeren en met elkaar te overleggen, heeft de Assemblee enkele voorstellen gedaan. Het is mijn rol om haar ideeën, voorstellen en vragen hier in de Raad binnen te brengen. Zo tonen we dat een democratie best inclusief, deliberatief en participatief kan zijn.

Men heeft het vaak over knelpuntberoepen en de voor de hand liggende noodzaak om deze te promoten. De Brusselse Burgerassemblee heeft zich echter verdiept in maatschappelijk waardevolle beroepen, met het doel deze te opwaarderen.

Maatschappelijk waardevolle beroepen zijn door de BBA als volgt beschreven: *"beroepen die zich niet laten becijferen terwijl ze bijdragen tot het welzijn van de bevolking, of het algemeen belang dienen of een positieve impact hebben op de maatschappij (bv. boswachter, maatschappelijk werker, verpleegkundige, huishoudhulp, bejaardenhulp, arts, onderwijzer, afhalophaler, arbeider, politieagent, enz...)"*.

De Brusselse Hoofdstedelijke Gewestregering bepaalde in haar Regeerakkoord dat ze steuning verlenen *"aan acties die het beroeps- en privéleven met elkaar verzoenen (kinderopvang, gratis diensten voor bepaalde categorieën van werknemers, enz...)"*. Dat gaat exact in de richting van wat de Brusselse Burgerassemblee wilt. De Assemblee vraagt immers voor de volgende stimuli om zo effectief mogelijk te beantwoorden aan de behoeften van de personen die binnen deze categorie een beroep uitoefenen: (1) gratis openbaar vervoer in Brussel, (2) huishoudhulp en kinderopvang, (3) aangepaste uitrusting en werkinstrumenten en (4) aangepaste gezondheidsverzekering.

Als beleidsverantwoordelijke voor Onderwijs hebt u direct of indirect impact op de werkomstandigheden van een aantal mensen die een maatschappelijk waardevol beroep uitoefenen. We denken hierbij in het bijzonder aan de leerkrachten. We horen dan ook graag wat u onderneemt om hen tegemoet te komen wat betreft stimuli om hun beroep aantrekkelijker te maken.

Het is in deze Raad al vaker gegaan over het beroep van leerkracht en de tekorten die er zijn aan Brusselse leerkrachten (cf. vraag om uitleg betreffende het lerarentekort in Brusselse scholen, 28 januari 2022). Vaak gaat het dan over planlastvermindering, zodat de leraren zich kunnen concentreren op hun hoofdtaak: lesgeven. Maar even goed kunnen aspecten als verloning en extralegale voordelen meetellen.

U organiseerde ondertussen gemeenschapsvormende activiteiten zoals een dag voor de Brusselse leerkracht, die helaas in het weekend plaatsvond maar niettemin succesvol bleek, of netwerkmomenten. U zette in op een eerste beurs voor zijinstromers. In januari zei u nog dat u dit jaar het lerarentekort met de helft wil terugdringen. Dat is ambitieus voor het flankerend beleid dat u kan voeren, en ik had dus graag gehoord hoe het vandaag staat, op enkele weken voor de zomervakantie.

- In januari sprak u van 297 openstaande vacatures voor Nederlandstalige leerkrachten in Brussel. Wat is de situatie vandaag?
- Welke nieuwe stappen heeft u nog ondernomen om het maatschappelijk waardevolle beroep van leerkracht op te waarderen? Welke crisismaatregelen nam u nog, en welke maatregelen op meer lange termijn? Welke resultaten bekwaam u zo?
- Hebben leerkrachten toegang tot gratis openbaar vervoer, voorrang op of gratis kinderdagverblijven, huishoudhulp of een aanvullende gezondheidsverzekering? Zo neen, overweegt u deze of andere stimuli om het beroep aantrekkelijker te maken?
- Kunnen leerkrachten beschikken over het nodige materiaal en de uitrusting om hun werk naar behoren uit te voeren?
- Welke acties heeft u nog uitgevoerd of voorzien om specifiek Brusselaars aan te trekken voor het beroep van leraar? Welke evaluatie maakt u hiervan?
- Wat is de stand van zaken betreffende de start van zijinstromers in het Brussels Nederlandstalig onderwijs?
- Welke maatregelen nam u nog om de planlast van leraren te verminderen, zodat zij zich volop kunnen inzetten op hun hoofdtaak?
- Heeft u over al deze maatregelen overleg gehad met uw Vlaamse collega, en wat waren hiervan de resultaten?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

Pepijn Kennis

Datum van indiening: 7 juni 2022

Actualiteitsvraag van de Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: De recente berichten over het snel stijgend leerkrachtentekort in Brussel en de grotere uitstroom in verhouding tot de rest van Vlaanderen

Ik heb het collegelid al meerdere keren ondervraagd over dit onderwerp maar de recente cijfers die dinsdag 7 juni in de pers verschenen zijn toch zeer alarmerend. Het lerarentekort in de Brusselse scholen is tussen september en het einde van de paasvakantie met de helft gestegen laat het Katholiek Onderwijs Vlaanderen optekenen. Momenteel zijn er 200 openstaande vacatures. De directeur-generaal Lieven Boeve laat optekenen dat het lerarentekort de grootste bedreiging voor de onderwijskwaliteit is, vooral in Brussel.

In het Katholiek basisonderwijs waren er in september nog 83 openstaande vacatures. Dat steeg tot 120 na de paasvakantie. In het secundair onderwijs steeg dat aantal van 42 in september tot 74 na de paasvakantie. Slechts drie op de tien scholen in het Katholiek basisonderwijs heeft een volledig team. In het secundair onderwijs is dat ongeveer twee op de tien.

Boeve vraagt een groter urgentiebesef van het beleid en wil samenwerking met de hogescholen om de instroom in de lerarenopleidingen te versterken en te verbreden. Ook is er aandacht om de kwaliteit van de opleiding te verbeteren en om te zorgen voor een betere aanvangsbegeleiding voor startende leerkrachten.

Over de instroom hebben we het vaker gehad maar belangrijker vind ik de aandacht die gevestigd wordt op het nijpend probleem op de uitstroom. Iets wat ik al herhaalde keren heb proberen aan te brengen. Aandacht voor startende leerkrachten en blijvende ondersteuning is nodig want de uitstroom van jonge leerkrachten is groter in Brussel dan in de rest van Vlaanderen. In het lager onderwijs in Vlaanderen stopt één op de tien leerkrachten jonger dan 30 jaar binnen de vijf jaar. In Brussel is dat dubbel zoveel.

Het heeft geen zin hier te debatteren over het beleid van de minister in verband met het lerarentekort maar binnen dit ruimer debat ons te concentreren op wat de VGC kan doen in Brussel om aan die slechte uitvalcijfers iets te doen.

Mijn vragen zijn de volgende:

Hoe schat het collegelid het effect van het groter wordend lerarentekort in op de onderwijskwaliteit?

Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is ons paradepaardje maar dreigt slachtoffer te worden van het eigen succes. In hoeverre heeft de moeilijke taalsituatie, de tuchtsituatie in de klas en de algemene drempelverlaging een impact op de motivatie van leerkrachten en de uitstroom die daarvan het gevolg is?

Wat zijn de besluiten uit de sterke uitstroomcijfers? Vermijden dat leraren uitstromen heeft een sneller effect dan zorgen voor werving en instroom. Wil het collegelid het beleid op dat vlak bijsturen?

Datum van indiening: 7 juni 2022

Actualiteitsvraag van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Het lerarentekort in Brussel

“Nergens is het lerarentekort zo nijpend als in de hoofdstad. Het al hoge aantal niet-inge vulde plaatsen nam sinds september zowel in het basis- als in het secundair onderwijs nog eens fors toe.” Met deze bewering opent *de Morgen* het artikel dat op 7 juni verscheen.

Amper 1 op de 3 basisscholen in het Katholiek Onderwijs kan rekenen op een volledig team. De helft mist 2 of meer leraren. Ook in het secundair onderwijs zou het lerarentekort ernstig zijn.

Er wordt ook een voorbeeld gegeven van 1 specifieke school. De directeur van Don Bosco in Sint-Pieters-Woluwe heeft in elk geval zelf de touwtjes in handen genomen en rekt niet meer op extra personeel.

Hij is vragende partij om voor het hele lerarentekort de aanpak efficiënter te maken door vakken te clusteren en leerkrachten en ander personeel in te zetten op basis van hun talenten en/of sterktes.

Op sociale media hebben we al heel wat campagnes zien voorbijgaan die sensibiliseren naar het beroep van leerkracht, maar ook om een carrièreswitch te maken om leerkracht te worden.

In *de Standaard* van 3 juni lezen we dat Koen Pelleriaux, afgevaardigd bestuurder van het GO!, en Lieven Boeve, directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, zich erg kritisch uitlaten over het beleid en de initiatieven van Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts in de strijd tegen het lerarentekort.

Ondanks het toenemende aantal signalen - van de vele vacatures bij de VDAB over de getuigenissen van ex-leerkrachten (*DS* 3 juni) tot de Serv-cijfers over het risico op burn-outs, wordt er niet nagedacht over oplossingen. *“Vreemd genoeg blijkt de urgentie van het lerarentekort niet door te dringen op politiek niveau”*, stellen Boeve en Pelleriaux vast.

Er zouden zelfs geen eindtermen bestaan in het lager onderwijs terwijl deze minister pleit voor excelleren in het onderwijs. Er zijn volgens deze topmannen al jaren geen vernieuwingen meer geweest in het lager onderwijs.

De bevoegdheid Onderwijs ligt zo goed als volledig in Vlaanderen, toch wil ik voorzichtig volgende vragen aan u stellen als collegelid:

- Een moderner personeelsbeleid op basis van clusteren van vakken en inzetten van personeel naargelang de sterktes, is dat een vraag die u nogal heeft ontvangen van scholen om de efficiëntie van het lesgeven beter te organiseren?
- Wat zijn de (voorlopige) resultaten van de campagnes die nu lopen naar het aantrekken van leerkrachten?
- Hoe is het met het welzijn van onze leerkrachten in Brussel?
- Zijn de werkomstandigheden en lonen van onze leerkrachten nog wel competitief genoeg om deze zware job uit te oefenen?
- Wat stellen de onderwijsdeskundigen van uw departement voor en het OCB om het lerarenberoep aantrekkelijker te maken?

- Wat kan u eisen/vragen aan de Vlaamse minister van Onderwijs om het leerkrachtentekort in Brussel als ernstig te nemen en hier extra aandacht voor te willen vragen?

Alvast bedankt voor uw antwoorden

Khadija Zamouri

Datum van indiening: 9 juni 2022

Actualiteitsvraag van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Lerarentekort

Het tekort aan leerkrachten wordt met de dag nijpender, de experten worden met de dag pessimistischer. Pedagoog Pedro De Bruyckere benadrukte onlangs dat het gaat over een structureel en wereldwijd fenomeen, en wees op scholen in Amsterdam die noodgedwongen op een vierdagenweek zouden overschakelen. De voorbije dagen werd veelvuldig gewezen op de nefaste effecten van het tekort op de onderwijskwaliteit.

Daarbovenop krijgt Brussel het extra hard te verduren. Volgens het Katholiek Onderwijs verdubbelde het lerarentekort in Brussel dit schooljaar, en tellen ze nu 200 openstaande vacatures. Volgens directeur-generaal Lieven Boeve is het lerarentekort vooral in Brussel de grootste bedreiging voor de onderwijskwaliteit. Ons bereiken ook de verhalen over de vele tekorten, uitvallende leerkrachten en overvolle klassen.

Diezelfde Lieven Boeve vraagt samen met GO-topman Koen Pelleriaux meer urgentie van de Vlaamse Regering en onmiddellijke maatregelen zoals het uitbreiden van de anciënniteit van zijinstromers en het betalen van Masters voor het lager onderwijs. Vlaams minister Ben Weyts van zijn kant gaat niet meteen in op de oproep en herhaalt vooral de reeds genomen maatregelen.

Beste collegelid, het is jammer genoeg de zoveelste keer dat we het hier in negatieve zin over het onderwijs moeten hebben. Ik hoop dat de doemberichten op den duur geen averechts effect hebben en potentiële leerkrachten afschrikken. Het is daarom ook belangrijk dat we blijven herhalen wat een prachtig beroep leerkracht is. Hoe belangrijk ze zijn voor onze kinderen en jongeren, voor de groei en leefbaarheid van onze stad.

Maar het is nu eenmaal alle hens aan dek. Het VGC-bestuursakkoord is ambitieus en heeft het over meer aanvangsbegeleiding, meer vorming, een betere instroom in de Brusselse lerarenopleidingen, enzovoort. Ook staat er: *“Om leerkrachten te motiveren om in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel les te geven én om dat te blijven doen, wil de VGC, samen met de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, onderzoeken welke gerichte incentives effect kunnen hebben.”* Ondertussen heeft de VGC onder meer al OCB-ondersteuners in de klas ingezet en een jobbeurs georganiseerd.

Vandaar mijn vragen:

- Kan u ons de meest recente cijfers meegeven over het lerarentekort in Brussel? Weet u hoe dit de klasgroottes beïnvloedt of hoeveel lessen helemaal wegvallen?
- Hoe schat u de uitspraken in over de toestand in Brussel, dat het meest te lijden zou hebben onder het tekort en de uitval?
- Hoeveel Brusselse leerkrachten pendelen vanuit Vlaanderen? En hoe schat u het risico in dat gezien het Vlaamse er nog meer pendelende leerkrachten zullen vertrekken, of ziet u die beweging nu al?

- Welke maatregelen op Vlaams niveau zouden het Brusselse tekort kunnen aanpakken? Bent u het eens met Vlaams minister Ben Weyts dat de genomen maatregelen voorlopig volstaan? Heeft u hierover contact gehad met Vlaams minister Ben Weyts?
- Hoe evalueert u de maatregelen die de VGC reeds nam? Kan u wat meer uitleg geven bij de aangekondigde reorganisatie in samenwerking met de koepels? Wat kan u nog extra doen? Wat zouden de ‘gerichte incentives’ waarvan sprake, kunnen zijn? Werkt u hier samen met het Gewest dat volgens haar regeerakkoord onder meer ook maatregelen voor een betere mobiliteit van leerkrachten, des te belangrijker voor het Nederlandstalige lerarenkorps, zou onderzoeken?

Hilde Sabbe

Datum van indiening: 9 juni 2022

Actualiteitsvraag van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Het lerarentekort in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

Deze week werd er door Koen Pelleriaux, afgevaardigd bestuurder van het GO! onderwijs, en Lieven Boeve, directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, aan de alarmbel getrokken. Het lerarentekort in het basis- en secundair onderwijs begint dramatische proporties aan te nemen, en dit in zowel Brussel als Vlaanderen. Sinds het begin van dit schooljaar is het lerarentekort in het Brussels Nederlandstalig onderwijs met de helft gestegen, wat zorgt voor oplopende leerachterstanden bij de leerlingen en bijkomende druk op de leerkrachten die wel voor de klas staan.

U reageerde deze week al met het plan om met de verschillende onderwijskoepels samen te zitten om zo een oplossing te vinden op het vlak van organisatie, namelijk een uitwisseling tussen scholen die wel voldoende leerkrachten hebben en scholen die met tekorten kampen.

Wanneer we echter naar de cijfers kijken blijkt dat in het GO! basisonderwijs in 23 van de 30 scholen een tekort is en in het secundair in 17 van de 19 scholen. Voor het Katholiek Onderwijs is er in het basisonderwijs een tekort in 7 op de 10 scholen en in het secundair in 8 op de 10 scholen.

Vandaar mijn vragen:

- Op welke manier gaat een uitwisseling tussen de verschillende scholen effectief het lerarentekort aanpakken en meer doen dan een verplaatsing van het probleem?
- Wat onderneemt u verder concreet op Brussels niveau? In media suggereren leerkrachten die afhaakten meerdere opties om de job aantrekkelijker te maken: minder vergaderen, minder rigide regeltjes, meer respect voor leerkrachten vanwege ouders, enz... Met welke van die insteken gaat u aan de slag?
- Sommigen opperen dat er te veel volk werkt in de ondersteunende administraties en te weinig op de werkvloer. Wat is uw analyse hiervan?
- Volgens Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts wordt er wel genoeg gedaan om het tekort weg te werken. De cijfers laten duidelijk zien dat dit niet het geval is. Welke acties onderneemt u om aan Vlaams minister Ben Weyts duidelijk te maken dat er wel degelijk dringend meer actie nodig is?

Datum van indiening: 9 mei 2022

Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Aantal kinderen met zorgnoden in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Mijnheer het collegelid,

Uit cijfers van het CLB bleek dat vorig schooljaar 18.778 kinderen een diagnose kregen waardoor zij recht hebben op extra ondersteuning in de klas. Opmerkelijk aan dit cijfer is dat dit een stijging is van 20 % vergeleken met het jaar voordien en dat de grootste groep ondersteuning krijgt voor een autismespectrumstoornis. De onderwijssector drukte de zorg uit dat kinderen te snel een label krijgen, wat enerzijds niet noodzakelijk bevorderlijk is voor de algemene basiszorg, en wat anderzijds een aanzuigeffect creëert.

Vandaar dat ik u graag volgende vragen stel:

- Beschikt u over de cijfers aangaande diagnosticering in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel? Zo ja, kan u deze toelichten? In hoeverre wordt een onderscheid gemaakt tussen diagnosticering door gespecialiseerde centra en monodisciplinaire diagnoses? Volgt Brussel de algemene trend die genoteerd werd in Vlaanderen? Indien dit niet het geval is, zijn er markante verschillen en hoe zijn deze te verklaren?
- Kan u de tendensen toelichten inzake de instroom in het buitengewoon basisonderwijs? In hoeverre loopt deze gelijk met de cijfers uit Vlaanderen?
- Leeft er bij de actoren in het Brussels onderwijs ook een vrees voor overdiagnose? Welke parameters zouden kunnen wijzen op overdiagnose en hoe worden deze eventueel opgevolgd? In hoeverre mogen scholen onderscheid maken tussen diagnoses door gespecialiseerde centra en monodisciplinaire diagnoses in het kader van hun zorgbeleid? Houdt overdiagnose een risico in op onderdiagnose bij de maatschappelijk zwaksten? Desgevallend, hoe wordt er ingespeeld op dit risico?
- Wanneer zat u laatst samen met actoren uit het veld omtrent deze thematiek? Gaat u op basis van deze feedback in gesprek met de bevoegde Vlaamse minister en welke punten zal u namens het College op tafel leggen?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening: 1 juni 2022

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Het organiseren van de komende examenperiode in onze Nederlandstalige scholen in Brussel.

De eindexamens staan weer voor de deur. En dit schooljaar hebben een groot aantal leerlingen nogmaals geen volwaardige lessen kunnen volgen gezien het nijpend tekort aan leerkrachten in Brussel.

Deze situatie heeft een negatieve weerslag op het verloop van de komende examens in een groot aantal Brusselse scholen. Hoe kunnen leerlingen worden geëvalueerd als zij bijna de helft van het schooljaar geen leraar voor de klas hebben gehad? Andere leerlingen hebben wel verschillende leraren voor dezelfde klas gehad maar dan met verschillende werkmethoden.

Het is dus meer dan duidelijk dat wij opnieuw voor een situatie staan waarin keuzes zullen moeten worden gemaakt. Namelijk het aanpassen van bepaalde examens of ze volledig afschaffen. Maar er zal een weloverwogen beslissing moeten worden genomen, en liefst zo snel mogelijk. Vandaag de dag maakt een groot aantal ouders zich zorgen over de toekomst van hun kinderen, aangezien de kwaliteit van het onderwijs ernstig wordt bedreigd door het gebrek aan leerkrachten in onze Brusselse scholen.

De scholen doen hun best om onze kinderen kwaliteitsonderwijs te garanderen, en dat onder zeer moeilijke omstandigheden. Ik wil hen echt bedanken voor de bijna niet aflatende inzet die zij elke dag voor onze kinderen tonen.

Daarom is het ook belangrijk te weten over welke beschikbare bewegingsruimte we momenteel beschikken, zodat de verschillende Nederlandstalige scholen in Brussel proportionele en coherente maatregelen kunnen nemen met betrekking tot de organisatie van de eindexamens.

Vandaar mijn vragen:

- Heeft u al met Vlaams minister Ben Weyts over deze kwestie gesproken? Wat is de omvang van dit probleem in onze Nederlandstalige scholen in Brussel?
- Werden er reeds contacten gelegd met de verschillende schoolteams in Brussel?
- Zullen er in september nog mogelijkheden zijn om herexamens af te leggen?
- Staat de mogelijkheid om het aantal examens te verminderen of af te schaffen ter discussie?
- Zal zittenblijven zoals gedurende de corona periode als een uitzondering worden beschouwd?

Hilde Sabbe

Datum van indiening: 1 juni 2022

Mondelinge vraag van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Maatregelen voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met een leervoorsprong

Hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met een leervoorsprong, alsook hun ouders, krijgen niet altijd de nodige begeleiding binnen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Nochtans komt hoogbegaafdheid vaker voor dan we denken. Zo zit er in een klas van 25 tot 30 kinderen gemiddeld 1 hoogbegaafde leerling. In tegenstelling tot wat vaak verondersteld wordt, hebben deze kinderen het niet makkelijker dan de andere leerlingen. Begeleiding en opvolging op maat is nodig zodat zij hun schooltijd op een nuttige en uitdagende manier kunnen doorlopen. In de praktijk worden ouders vaak doorverwezen naar CLB (gratis test) en naar private instellingen, waar ze aan hoge tarieven begeleiding kunnen krijgen.

Ook voor leerkrachten is het soms zoeken naar een passende aanpak voor de uiteenlopende behoeften van verschillende leerlingen.

In maart vorig jaar konden we in de hoorzitting rond de ‘nieuwe accenten/realisaties in de werking van het Onderwijscentrum Brussel’, horen dat het OCB zich bewust was van de vragen omtrent hoogbegaafdheid van zowel ouders als scholen en dat ze hierrond een Leerlabo gingen organiseren. Helaas werd dit geannuleerd.

Vlaams minister Ben Weyts kondigde in maart aan dat leerlingen vroeger dan op 8 jaar het lager onderwijs kunnen verlaten, mits een geslaagd examen en dat scholen de vrijheid krijgen om hoogbegaafde leerlingen vrij te stellen voor bepaalde vakken in het secundair onderwijs. De vraag is of dit een passend antwoord biedt op de uitdagingen waar de kinderen en ouders in kwestie voor staan.

Mijn vragen:

- Kunt u een stand van zaken geven van de huidige initiatieven voor Brusselse hoogbegaafde kinderen of kinderen met leervoorsprong?
- Hoe hoog ligt het percentage hoogbegaafde kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel?
- Waar kunnen Brusselse hoogbegaafde kinderen of kinderen met leervoorsprong samen met hun ouders terecht? Welke maatregelen voorziet u om die ondersteuning beter toegankelijk en breder bekend te maken?
- Wat staat er op stapel bij uw diensten of OCB om mensen in deze situatie te ondersteunen? Wordt Leerlabo alsnog georganiseerd? Welke middelen zijn voorzien om dit beleid te versterken?
- Zijn er plannen om het bewustzijn over hoogbegaafdheid te vergroten door middel van campagnes op scholen en in CLB's?
- In Vlaanderen werken 13 voorbeeldscholen en het expertisecentrum TALENT van de KU Leuven samen om de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen te versterken. Zou zo een soortgelijke samenwerking en kennisverbreding ook in Brussel georganiseerd kunnen worden?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

Arnaud Verstraete

Datum van indiening: 18 mei 2022

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid en aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: De problematische Nederlandskundigheid en de personeelsproblemen in de kinderopvang

Volgens gegevens die in de pers verschenen voerde de Vlaamse zorginspectie tussen 2017 en heden 306 aparte inspecties uit in de Brusselse kinderopvang. In 75 gevallen bleek de opvang niet in orde met de taalwetgeving: ofwel omdat er geen Nederlandstalige verantwoordelijke of kinderbegeleider aanwezig was, ofwel omdat de crèche te weinig inzet op het stimuleren van Nederlandse taalontwikkeling bij de kinderen. Als gevolg hebben vijf crèches de deuren moeten sluiten, omdat de taalproblemen niet werden opgelost. Er zijn ook crèches op eigen initiatief overgestapt naar de Franse Gemeenschap.

De moeilijke situatie die voor de ganse kinderopvangsector geldt, met een kwaliteitscontrole en opvolging die in vraag gesteld wordt, met een nijpend te kort aan kwalitatief personeel met tegelijkertijd een structurele overvraging van het personeel, wordt in onze hoofdstad Brussel nog bemoeilijkt door de taalproblemen bij het personeel.

De kinderopvang is vaak de eerste plaats waar anderstalige kinderen in contact komen met het Nederlands, mensen maken daarom ook een bewuste keuze voor opvoeding in het Nederlands, ook al wordt die door anderen opgenomen. Het is dus een cruciale sector in de versterking van de kennis en het gebruik van het Nederlands in Brussel. Maar ook voor Nederlandstalige kinderen of kinderen uit taalgemengde gezinnen is het belangrijk dat zij opgevangen worden in hun eigen taal. Elke toegift daarop is nefast.

Onlangs hebben we het gehad over het VGC-beleid op het vlak van toeleiden van gebruikers van onze diensten naar cursussen Nederlands. Dit thema sluit daar bij aan. De situatie op het terrein noopt ons te platgetreden paden te verlaten, creatief te denken en proactief te handelen.

Ik had van de collegevoorzitter graag geweten wat de VGC doet of bijkomend kan of wil doen om de Nederlandstaligheid van de crèches te versterken en de opvanginitiatieven te helpen in het vinden of vormen van Nederlandskundig personeel.

Wat kan of wil het College doen om via de scholen voldoende personeel aan te werven?

Kan er bijvoorbeeld gedacht worden aan het voorstellen van de kinderopvangsector en de welzijnssector in het algemeen bij de laatstejaars van het secundair onderwijs?

Kunnen aanvullende opleidingen in onze scholen een uitkomst bieden?

Dominiek Lootens-Stael

Datum van indiening: 20 mei 2022

Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp: De beoogde inkanteling van de bepaalde diensten van de Franse Gemeenschapscommissie in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de impact daarvan op de VGC

Mevrouw de collegevoorzitter,

Eind april kondigde de Brusselse Hoofdstedelijke Regering de ambities voor de tweede helft van de legislatuur aan. In deze aankondiging werd ook een nieuwe richting voor een aantal gemeenschapsbevoegdheden uitgesproken, wat verpakt werd als een plan voor gezondheids promotie 2023-2027 en een actieplan voor de bestrijding van armoede en sociale ongelijkheid inzake gezondheid.

“De verschillende Brusselse regeringen – de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissie (Cocof en VGC) – zullen hun complementaire bijdragen bundelen”, luidde het in de mededeling. Voorts is de Regering van plan stappen te zetten in *“de harmonisering van het welzijns- en gezondheidsbeleid voor het hele gewest”*, waarvoor een tijdschema is vastgelegd voor *“de overdracht van bepaalde steunmechanismen en diensten van de Cocof naar de GGC”*. Het gaat in het bijzonder om de individuele hulp en steunmaatregelen voor de tewerkstelling van personen met een handicap en de onthaalcentra voor nieuwkomers.

Gezien dat er nog wat onduidelijkheden zijn, stel ik u graag de volgende vragen:

- Wat is de betrokkenheid van en de medewerking van het College bij het (globaal) overleg over de overheveling van bepaalde diensten inzake het welzijns- en gezondheidsbeleid? Wat is de complementaire bijdrage van de VGC in deze oefening? Werd er naar aanleiding van deze bundeling al overlap of dubbel werk onder de instanties gevonden? Worden deze weggewerkt? Kan u hiervan concrete voorbeelden geven?
- Hebt u hierover overlegd met de Vlaamse Regering of hen geïnformeerd over deze thematiek? Kan u in dat kader een overzicht meegeven van de beleidsplannen van de Vlaamse Gemeenschap waar de VGC zich expliciet op inschrijft en uitvoering aan geeft?
- Heeft de Vlaamse Regering meegewerkt aan de totstandkoming van dit akkoord? Zo ja, wat is hun bijdrage?
- Hoe verloopt de voorziene inkanteling van de steunmechanismen en diensten van de Cocof in de GGC? Heeft het VGC-College garanties gevraagd en gekregen over de tweetaligheid bij de inkanteling ervan?
- Welke maatregelen werden ingevoerd of worden bestudeerd om dubbel werk te kunnen vermijden?

- Hebt u zicht op de budgettaire repercussies van de overheveling van bepaalde diensten van de Cocof naar de GGC? Heeft dit een impact op de middelen voor de VGC?
- Op welke manier is deze aangekondigde wijziging complementair met het armoedeplan van de VGC?
- Welke middelen en personeel (per beleidsniveau) worden er vrijgemaakt voor de uitvoering van een actieplan voor de bestrijding van armoede en sociale ongelijkheid inzake gezondheid? Welke werkverdeling werd daaromtrent afgesproken? Welke veldactoren zullen hierbij betrokken worden?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening: 30 mei 2022

Mondelinge vraag van de heer Pepijn Kennis aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp: Het participatief tot stand komen van het Brusselse Armoedebestrijdingsplan

Geachte collegevoorzitter,

Armoede is een cruciaal probleem van onze Brusselse samenleving. De armoederisicograad ligt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met 27,8 % bijna dubbel zo hoog als in het hele land, of driemaal zo hoog als in Vlaanderen. Dat wil zeggen dat 3 op 10 Brusselaars maandelijks over minder dan 60 % van het mediaan loon beschikken, zonder rekening te houden met de hogere huurprijzen en levenskost van de hoofdstad. Voor kinderen is de situatie nog schrijnender: 41 % van de kinderen in de hoofdstad leeft in een huisgezin met een inkomen onder de armoederisicodrempel.

Dat er dus nood is aan een geïntegreerde aanpak is duidelijk. Het zal u niet verbazen dat wij, als politieke burgerbeweging die ijvert voor een participatieve democratie op overleg gebaseerd, het enorm belangrijk vinden dat u hierbij zowel de sector betreft als de mensen in armoede zelf.

In februari 2022 lichtte u toe dat het Armoedeplan in opmaak is, en dat u hierbij het Brussels Platform Armoede (BPA) betrok en de 7 Brusselse armoedeverenigingen. Ook de verschillende VGC-adviesraden werden bevroegd. U gaf ten slotte aan dat de dialoog met mensen in armoede eveneens voorop stond bij de opmaak van dit plan.

Ondertussen hebben we dit plan nog niet kunnen ontvangen. Op de website van de VGC vindt men enkel een “Visietekst Armoedebestrijding” terug, maar geen concreet plan. Ik had dus graag van u gehoord hoe het momenteel staat met het Armoedeplan en hoe de opmaak juist is gelopen.

- Welke verenigingen betrok u bij de opmaak van het Armoedeplan? Hoe is die input gelopen? Hebben zij zicht op wat er is gebeurd met hun aanbevelingen? Hoe koppelde u de integratie van die aanbevelingen terug aan het middenveld?
- Op welke manier betrok u mensen in armoede zelf bij de opmaak van het Armoedeplan? Hebben zij zicht op wat er is gebeurd met hun aanbevelingen? Hoe koppelde u de integratie van hun aanbevelingen terug aan deze mensen?
- Hoe ver staat u momenteel met de opmaak van dit plan? Wanneer zal of kan u het presenteren aan de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie?
- Welke acties integreert u in dit plan of onderzoekt u? Zijn deze gebaseerd op het Vlaams Armoedeplan, of afgestemd op de Brusselse context? Indien dit zo is, is dat op basis van de vermelde participatiemethoden, of op basis van het *Brussels Takes Care*-plan van de GGC?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

Pepijn Kennis